საქართველოს პრეზიდენტის

ბრძანებულება №309

2002 წლის 22 ივნისი

ქ. თბილისი

საქართველოში მცირე და საშუალო საწარმოთა სახელმწიფო მხარდაჭერის 2002-2004 წლების პროგრამის დამტკიცების შესახებ

1. დამტკიცდეს საქართველოში მცირე და საშუალო საწარმოთა სახელმწიფო მხარდაჭერის 2002-2004 წლების თანდართული პროგრამა.

2. საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრომ (გ. გაჩეჩილაძე) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან ერთად:

ა) წარმოადგინოს კონკრეტული წინადადებები პროგრამით გათვალისწინებული ღონისძიებების ფინანსური უზრუნველყოფის მიზნით;

ბ) შეიმუშაოს მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრის მიერ არასაბანკო მცირე სესხების გაცემის წესი.

3. ეთხოვოთ საქართველოში მოღვაწე საერთაშორისო ორგანიზაციებსა და დონორებს გამოყონ დამატებითი სახსრები პროგრამის განხორციელებისათვის.

ე. შევარდნაძე

საქართველოში მცირე და საშუალო საწარმოთა სახელმწიფო მხარდაჭერის 2002-2004 წლების პროგრამა

შესავალი

საბაზრო მეურნეობის პრინციპების დანერგვით საფუძველი შეექმნა ჩვენს ქვეყანაში მეწარმეობის განვითარებას. 90-იანი წლების მეორე ნახევრიდან აღინიშნა სამეწარმეო აქტიურობის გამოცოცხლება, რაშიც მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულმა კანონებმა და საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებებმა მეწარმეობის განვითარებისა და მისთვის სახელმწიფო მხარდაჭერის გაძლიერების შესახებ.

სამეწარმეო საქმიანობის ძირითად შინაარსს და მამოძრავებელ ძალას საქართველოში ძირითადად მცირე და საშუალო ბიზნესი წარმოადგენს. მცირე და საშუალო საწარმოთა (შემდგომში – „მსს") სექტორი ზრდის ტენდენციით ხასიათდება. 2002 წლის დასაწყისისათვის რეგისტრირებული იყო 60411 მცირე საწარმო, მაშინ, როდესაც მათი რიცხვი 2000 წლის დასაწყისში შეადგენდა – 50039-ს, ხოლო 2001 წლის დასაწყისში – 57231-ს. ამჟამად მცირე საწარმოთა წილად მოდის სამეწარმეო სფეროს საწარმოთა საერთო რაოდენობის 90 პროცენტზე მეტი.

მცირე და საშუალო მეწარმეობის (შემდგომში – „მსმ") განვითარებისათვის შექმნილია სათანადო ინსტიტუციური ბაზა. სპეციალური კანონის მიღებით „მცირე საწარმოთა მხარდაჭერის შესახებ" განისაზღვრა მსმ-ის განვითარებისა და ხელშეწყობის ძირითადი პრინციპები, მოცემული სფეროს ეკონომიკური და სამართლებრივი რეგულირების მეთოდები და ფორმები. დაფუძნდა მცირე საწარმოთა საკოორდინაციო საბჭო და მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი, რომლებსაც აღნიშნული კანონით დაეკისრათ ქვეყანაში მცირე საწარმოთა მხარდაჭერის საქმიანობათა კოორდინაცია, საწარმოთა ხელშეწყობის პროგრამების შემუშავება და განხორციელების ორგანიზება.

უნდა აღინიშნოს, რომ არც თუ დიდი ხანია, რაც საკანონმდებლო ბაზა შევიდა ძალაში, ამიტომ რიგი ნორმების მარეგულირებელი ზეგავლენა მსს-ის განვითარებაზე ნაკლებია.

ამასთან, ზოგიერთი მათგანი, მაგალითად, საგადასახადო კოდექსი მწვავე დისკუსიის ობიექტია და მოითხოვს გადასინჯვას. დასახვეწია კანონმდებლობა სამეწარმეო საქმიანობის თავისუფლების, მეწარმეობისადმი სახელმწიფო და საზოგადოებრივი მხარდაჭერის გამჭვირვალობისა და მათი პრინციპების ევროკავშირის მარეგულირებელ კანონმდებლობასთან შესაბამისობის თვალსაზრისით.

მცირე საწარმოთა სახელმწიფო მხარდაჭერის 2001 წლის პროგრამის შემუშავებითა და მისი განხორციელების დაწყებით მსმ-ის განვითარებამ საქართველოში შეიძინა ორგანიზებული, თანამიმდევრული ხასიათი. განვითარებული და განსაკუთრებით გარდამავალი ეკონომიკის მქონე ქვეყნების გამოცდილების, საერთაშორისო ორგანიზაციების რეკომენდაციებისა და მსს-ის მხარდამჭერი ორგანიზაციების წინადადებების გათვალისწინებით განისაზღვრა საწარმოთა ხელშეწყობის ძირითადი მიმართულებები, ფორმები და მექანიზმები.

უნდა აღინიშნოს, რომ საბანკო კრედიტებზე თავდებობისა და სესხის საბანკო პროცენტის სუბსიდირების სისტემის შემოღებით შეიქმნა საწარმოებისათვის სესხების ხელმისაწვდომობის და საბანკო რესურსების მსმ-ის სფეროში დაბანდების გაზრდის რეალური საფუძველი. ამასთან, გამოცდილების ნაკლებობის, მეწარმეთა არასათანადოდ ინფორმირებულობის, ჩრდილოვან ეკონომიკასთან ადაპტირებული საბაზრო სტრუქტურების ნაკლები დაინტერესებისა და, რაც მთავარია, სათანადო საბიუჯეტო სახსრების დეფიციტის პირობებში ფინანსური ხელშეწყობის აღნიშნული ინსტრუმენტების ეფექტიანობა ჯერ-ჯერობით არ არის საგრძნობი. ამის გამო, წინამდებარე პროგრამაში თავდებობისა და სუბსიდირების პროგრამების განხორციელების მექანიზმები შემდგომში დაზუსტდა და მოხდა მათი კორექტირება. ამასთან, მიზანშეწონილად მიგვაჩნია, რომ აღნიშნული ფორმებით საწარმოთა ხელშეწყობა უნდა განხორციელდეს სპეციალურად შექმნილი საკრედიტო თავდებობის ფონდების მეშვეობით.

მსმ-ის სახელმწიფო ხელშეწყობის მნიშვნელოვანი მიმართულებაა საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახურებისა და სწავლების სისტემის სრულყოფა. პროგრამაში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს შესაბამისი ინფრასტრუქტურის ჩამოყალიბების ღონისძიებებს.

მსმ-ის განვითარებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს რეგიონალური პროგრამების შემუშავებასა და განხორციელებას, რომელთა მეშვეობით შესაძლებლობა გვეძლევა კომპლექსურად გადავწყვიტოთ ამა თუ იმ რეგიონის ეკონომიკური და სოციალური პრობლემები.

ამჟამად საქართველოში მსმ-ის განვითარებას აფერხებს მრავალი ფაქტორი: საბიუჯეტო დეფიციტი, კორუფცია, ბიუროკრატიზმი, დაბეგვრის რთული სისტემა, მონოპოლისტი საწარმოების წინააღმდეგობა და სხვ.

სპეციალურ გამოკვლევათა შედეგებით დასტურდება, რომ მეწარმეობის ხელშემშლელ ფაქტორთა შორის უმთავრესია საგადასახადო სისტემის მოუწესრიგებლობა და მასთან დაკავშირებული კორუფცია. უნდა აღინიშნოს, რომ საერთაშორისო სტანდარტებთან შედარებით საქართველოში მოქმედი გადასახადები (სოციალურის გარდა) არ არის მაღალი. პრობლემა მდგომარეობს გადასახადების ადმინისტრირებაში. გადასახადების გადახდა მეწარმეთათვის არახელსაყრელი და თითქმის შეუძლებელია კორუფციის გამო შექმნილ არაჯანსაღ კონკურენტულ გარემოში, სადაც უპირატესობით სარგებლობენ ის საწარმოები, რომლებიც სხვადასხვა საშუალებებით თავს არიდებენ გადასახადების გადახდას.

თავის მხრივ, არაჯანსაღი კონკურენციის არსებობას ხელს უწყობს მხავალი ფაქტორი, მათ შორის:

– კანონმდებლობის არასრულყოფილობა და მისი განსხვავებული ინტერპრეტაცია. საგადასახადო და საბაჟო სფეროების მარეგულირებელი საკანონმდებლო აქტები ხშირად არ არის ზუსტად ჩამოყალიბებული, რაც ქმნის სუბიექტური მიდგომისა და კორუფციის საფუძველს;

საბაჟო სისტემის მოუწესრიგებლობა და კონტრაბანდა, რასაც საქართველოში მასიური ხასიათი აქვს. ყოველივე ეს ხელს უწყობს გადასახადებისაგან თავის არიდებას, რადგან წინააღმდეგ შემთხვევაში საწარმოები აღმოჩნდებიან არათანაბარ მდგომარეობაში კონტრაბანდული საქონლის გამყიდველებთან შედარებით;

– კომერციული საიდუმლოების დაცვის სუსტი გარანტიები.

ჯანსაღი კონკურენტული გარემოს ჩამოსაყალიბებლად აუცილებელია სამეწარმეო კანონმდებლობის გამარტივება და კანონების ზუსტად და ნათლად ინტერპრეტაცია. საბაჟო სისტემის რეფორმირების შედეგად მოწესრიგდეს კანონმდებლობა და მაქსიმალურად შეიზღუდოს კონტრაბანდა. გადაუდებელია აგრეთვე სათანადო კანონის მიღება კომერციული ინფორმაციის კონფიდენციალურობის დაცვის შესახებ.

მეწარმეობის განვითარებას აფერხებს ჯერ კიდევ შენარჩუნებული სამეწარმეო საქმიანობის ლიცენზირების რთული სისტემა. მსს ტვირთად აწვება ლიცენზირებასთან დაკავშირებული მრავალი ფორმალური პროცედურის შესრულება. ეს უკანასკნელი სირთულეს უქმნის მეწარმეებს ახალი ბიზნესის დაწყებისას. საჭიროა მიზანმიმართული, სისტემური ღონისძიებების განხორციელება ზემოაღნიშნულ პრობლემათა დასაძლევად.

ქვეყანაში ჩამოყალიბებული ნაკლებადმიმზიდველი სამეწარმეო გარემოს პირობებში მსმ ძნელად იკიდებს ფეხს. აღნიშნული სფეროს განვითარების დონით მნიშვნელოვნად ჩამოვრჩებით განვითარებულ ქვეყნებს. ამ ქვეყნებში მცირე ბიზნესზე მოდის მშპ-ის ნახევარზე მეტი. იგი ახალი სამუშაო ადგილების შექმნის ძირითადი წყაროა და დაასაქმებს შრომისუნარიანი მოსახლეობის 55-60 პროცენტს. მაგალითად, ევროკავშირის ქვეყნებში საშუალოდ მცირე და საშუალო ზომის საწარმოთა წილი მშპ-ში შეადგენს 65 პროცენტს, ხოლო დასაქმებაში 72 პროცენტს. ამ ქვეყნებში მოსახლეობის 1000 სულზე გაანგარიშებით ფუნქციონირებს 45 საწარმო, მაშინ, როდესაც საქართველოში ეს მაჩვენებელი მხოლოდ 15-ს აღწევს.

საქართველოში მცირე საწარმოთა წილად მოდის მთლიანი შიდა პროდუქტის მხოლოდ მეოთხედი. სამეწარმეო სფეროში დასაქმებულთა საერთო რაოდენობაში ჯერ კიდევ დაბალია მცირე საწარმოებში დასაქმებულთა ხვედრითი წილი. იგი არ აღემატება 30 პროცენტს. დისპროპორციები არსებობს მცირე მეწარმეობის დარგობრივ და რეგიონალურ სტრუქტურებში. საწარმოთა თითქმის ნახევარი მოდის ვაჭრობასა და საშუამავლო კომერციულ საქმიანობაზე. მცირე მეწარმეობამ ვერ მოიკიდა ფეხი სოციალურ მომსახურებაში. სუსტია მათი როლი სოფლის მეურნეობის, სამთო-მომპოვებელი მრეწველობისა და ენერგეტიკის სფეროებში.

მცირე მეწარმეობის ასეთმა დარგობრივმა ორიენტაციამ ხელი შეუწყო მისი არარაციონალური რეგიონალური სტრუქტურის ჩამოყალიბებას. ქ. თბილისის წილად მოდის მცირე საწარმოთა საერთო რაოდენობის თითქმის ნახევარი და გამოშვებული პროდუქციის 60 პროცენტი.

მცირე საწარმოები ვერ ასრულებენ სასურველ ფისკალურ როლს. მათ მიერ შექმნილი დამატებული ღირებულების მოცულობა არ აღემატება ქვეყნის კრებსითი მაჩვენებლის 20 პროცენტს. მცირე საწარმოები ჩამორჩებიან კაპიტალაღჭურვილობისა და შრომის ნაყოფიერების დონის მიხედვით.

მსმ-ის სათანადო დონით განვითარება შეუძლებელია სახელმწიფო მხარდაჭერის ღონისძიებათა მძლავრი სისტემის ჩამოყალიბებისა და განხორციელების გარეშე. მან უნდა უზრუნველყოს მსს-თვის უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმის შექმნა, მისი დაცვა ანტიკონ-კურენტული სტრუქტურების ზემოქმედებისაგან და პროტექციონიზმი რესურსებით უზრუნველყოფისა და პროდუქციის რეალიზაციის სფეროში.

ამ პროგრამის ძირითად მიზანს შეადგენს 2002-2004 წლებში და შემდგომ პერიოდში მსმ-ის მხარდაჭერის ღონისძიებათა სისტემის განხორციელების მასშტაბების, ინტენსივობის გაზრდა და ეფექტიანობის ამაღლება. ეს საშუალებას მოგვცემს კომპლექსურად გადავწყვი-ტოთ საქართველოში მსმ-ის განვითარების შემაფერხებელი ისეთი პრობლემები, როგორიცაა:

საწყისი კაპიტალის უკმარისობა, საკრედიტო რესურსების სიძვირე, ინფორმაციის და კონსულტაციების ნაკლებობა და სხვ.

მხარდაჭერა მსს-ის მიმართ უნდა განვიხილოთ ორ ასპექტში: საწარმოთა მხარდაჭერა ზოგადი ინსტრუმენტებისა და ღონისძიებების ფარგლებში და იმ დამატებითი, განსაკუთრებული ინსტრუმენტების გამოყენებით, რომლებიც მხოლოდ მცირე ან საშუალო საწარმოებისათვის არის დამახასიათებელი.

ყველა საწარმოსათვის ზოგად ღონისძიებებს შორის გამოიყოფა:

– საფინანსო სფეროს გაჯანსაღება, რაც გულისხმობს საბიუჯეტო დეფიციტის შემცირებას, ინფლაციის დონის დაწევასა და სხვ.

– ისეთი საგადასახადო სისტემის ჩამოყალიბება, რომელიც წაახალისებს ინვესტიციებს და მისაღები იქნება გადასახადის გადამხდელისათვის. ამგვარი სისტემისათვის დამახასიათებელი უნდა იყოს ყველა საწარმოსათვის ერთნაირად დაბალი საშემოსავლო საგადასახადო განაკვეთები, აგრეთვე სიმარტივე და სიცხადე;

– ბიუროკრატული ბარიერების მოხსნა, რაც გაუმართლებლად ზრდის საწარმოთა ხარჯებს და ამცირებს მათ კონკურენტუნარიანობას. ბიუროკრატული ბარიერები საგრძნობი ტვირთია მცირე და საშუალო საწარმოებისათვის, ვინაიდან ამგვარი დანახარჯების წილი საწარმოთა საქმიანობის მთლიან დანახარჯებში მაღალია.

მსს-ის მხარდაჭერის სპეციფიკურ ინსტრუმენტებს შორის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭებათ იმ ღონისძიებებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ თავისუფალ ბაზარზე კონკურენციის პირობების გამოთანაბრებას. ესენია:

– საწარმოს მართვასთან დაკავშირებული საკონსულტაციო მომსახურების სისტემის გაფართოება. როგორც ცნობილია, მსხვილ საწარმოებში შექმნილია სპეციალიზირებული მარკეტინგული, საფინანსო და სხვა სამსახურები, მაშინ, როდესაც მსს-ის მიერ ამ ფუნქციების სრულად შესრულება შეუძლებელია ან დიდ ხვედრით დანახარჯებთან არის დაკავშირებული;

საწარმოო საქმიანობისათვის საჭირო ინფორმაციაზე მსს-ის ხელმისაწვდომლობის გაუმჯობესება;

– მსს-თვის საკრედიტო თავდებობის სისტემის დანერგვა და განვითარება. იგი მნიშვნელოვნად გაზრდის საწარმოთა კრედიტუნარიანობას საგარანტიო უზრუნველყოფის კუთხით და მათთვის ხელმისაწვდომს გახდის საბანკო სესხებს;

– სამმართლებრივი და სისტემური ღონისძიებების განხორციელება ლიზინგის განვითარებისა და ვენჩურული (მაღალი რისკის) დაფინანსების დანერგვისათვის;

– მსს-ის თვითდაფინანსების მიზნით ურთიერთდაკრედიტებისა და ურთიერთდაზღვევის საზოგადოებების ჩამოყალიბება.

ღონისძიებანი მოცემულ სფეროში მიზნად ისახავენ მსმ-ის განვითარების ამოცანების ადეკვატური საკანონმდებლო ბაზის შექმნას, რომელიც უზრუნველყოფს: განსაკუთრებულ რეჟიმს მსს-ის ფუნქციონირებისათვის: ინსტიტუციონალური სტრუქტურების ჰარმონიზაციასა და ოპტიმიზაციას; მხარდაჭერის ერთიანი ორგანიზაციული სტრუქტურის ჩამოყალიბებასა და ღონისძიებათა კოორდინაციას; საწარმოებს, მათ გაერთიანებებსა და ხელისუფლების ორგანოებს შორის პარტნიორობის ეფექტიანი სისტემის ჩამოყალიბებას.

ცვლილებების შეტანის აუცილებლობა მოქმედ კანონმდებლობაში, კერძოდ, კანონში „მცირე საწარმოთა მხარდაჭერის შესახებ" განპირობებულია იმ გარემოებებით, რომ ზუსტად უნდა განისაზღვროს მცირე და საშუალო საწარმოთა ადგილი და როლი სამეწარმეო ურთიერთობათა სისტემაში. ამასთან, დღის წესრიგში დადგა საშუალო საწარმოს ცნების შემოტანისა და მისი კრიტერიუმების დადგენის საკითხი.

ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ინტერესები მოითხოვს მხარდაჭერის ღონისძიებათა არეალის გაფართოებას, რათა უფრო მეტად შეეწყოს ხელი მსს-ის განვითარებას და მათ ბაზაზე მეწარმეთა საშუალო ფენის ჩამოყალიბებას. ამით თავიდან ავიცილებთ სამეწარმეო ინტერესების შეზღუდვას მხოლოდ მცირე საწარმოებით და

დავამყარებთ რაციონალურ რაოდენობრივ პროპორციას მცირე, საშუალო და დიდ საწარმოებს შორის.

ყურადსაღებია ის გარემოებაც, რომ ევროკავშირსა და საქართველოს შორის „პარტნიორობისა და თანამშრომლობის შესახებ" დადებული შეთანხმებიდან გამომდინარე, კანონმდებლობათა ჰარმონიზაციის მიზნით უნდა მივისწრაფოდეთ მსს-ის სტატუსის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფისაკენ.

ევროპის განვითარებულ და პოსტსოციალუსტურ ქვეყნებში მცირე და საშუალო საწარმოს ზომის განსაზღვრისათვის ხელმძღვანელობენ ეკონომიკის განვითარების დონისა და სტრუქტურის განმსაზღვრელი ისეთი კრიტერიუმებით, როგორიცაა შრომის ნაყოფიერება; მოსახლეობის დასაქმება და სხვა სოციალური პრობლემების ხარისხი და მასშტაბურობა. საწარმოთა ზომის დასადგენად ხელმძღვანელობენ იმ პარამეტრით ან პარამეტრებით, რომლებიც შედარებით სტაბილურია დროის მეტნაკლებად ხანგრძლივი პერიოდისათვის. ესენია: დასაქმებულთა რაოდენობა, გამოშვებული პროდუქციის ან შესრულებული სამუშაოს მოცულობა (წლიური ბრუნვა), აქტივების ოდენობა და ა.შ.

როგორც პრაქტიკამ გვიჩვენა, ხელშეწყობის ღონისძიებებისა და შეღავათების, ანუ მსს-ის კრიტერიუმების დიფერენცირება დარგების მიხედვით დაკავშირებულია სტატისტიკური და საგადასახადო ორგანოების მიერ რეგისტრირებისა და აღრიცხვის სირთულეებთან და დანახარჯებთან. ამასთან, შესაძლებელია ნოყიერი ნიადაგი შეექმნას სუბიექტურ მიდგომებს. აქედან გამომდინარე, სასურველია დაწესდეს ერთიანი კრიტერიუმები ნებისმიერი დარგის მსს-თვის.

სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ განხორციელებული სპეციალური გამოკვლევის შედეგების, დაგროვილი გამოცდილების, აგრეთვე დაინტერესებული არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და მეწარმეთა წინადადებების გათვალისწინებით მიზანშეწონილია მსს-ის განსაზღვრისათვის შემოღებულ იქნეს ერთიანი კრიტერიუმები – დასაქმებულთა რაოდენობა და ბრუნვის მოცულობა: მცირე საწარმოებისათვის – 20 დასაქმებულამდე და 500 ათას ლარამდე; საშუალო საწარმოებისათვის – 100 დასაქმებულამდე და 1500 ათას ლარამდე.

დასახვეწი და დასაკონკრეტებელია კანონის ცალკეული მუხლები სამეწარმეო საქმიანობის სტიმულირებისა და სახელმწიფო მხარდაჭერის ეფექტიანობის ამაღლების კუთხით. საკანონმდებლო დონეზე უნდა განისაზღვროს მსს-ის მხარდაჭერის მექანიზმები.

მსს-ის მხარდაჭერის პროგრამების შემუშავება და განხორციელება უშუალოდ უნდა დაექვემდებაროს სახელმწიფო პოლიტიკით განსაზღვრული ამოცანების გადაწყვეტას. ამ მიზნით მიზანშეწონილია შემუშავდეს და საქართველოს პრეზიდენტს მსს-ის საკოორდინაციო საბჭოს მიერ დასამტკიცებლად წარედგინოს მსს-ის სახელმწიფო მხარდაჭერის პროგრამები.

სამეწარმეო გარემოს გაუმჯობესების მნიშვნელოვანი მიმართულებაა აღნიშნული საქმიანობის დარეგულირება და ადმინისტრაციულ-ორგანიზაციული ხასიათის წინაღობების გაუქმება. ცნობილია, რომ ახლადშექმნილ საწარმოთა თავისუფალი ფუნქციონირება ბაზარზე გართულებულია ხელისუფლებისა და მმართველობის ყველა დონეზე, მათ შორის, ისეთ სფეროებში, როგორიცაა: დაბეგვრა, ლიცენზირება, სერტიფიცირება, კვოტირება, საწარმოთა რეგისტრაციის წესი, საწარმოთათვის ფართობისა და მიწის ნაკვეთის გამოყოფა, მათი საქმიანობის კონტროლი და ა.შ. ესენი ყველა ერთად ჰქმნიან ადმინისტრაციულ ბარიერებს, ანუ წინაღობებს, რომელთა დაძლევა საწარმოებისაგან მოითხოვს ნორმატიული აქტებით გათვალისწინებული და ხელისუფლების ორგანოების მიერ დადგენილი წესებისა და პროცედურების შესრულებას. ეს კი მნიშვნელოვნად აძნელებს საწარმოთა ჩამოყალიბებასა და განვითარებას.

საწარმოთა რეგისტრირების არსებული პრაქტიკის ანალიზის, მეწარმეთა და მათი მხარდამჭერი ორგანიზაციების მოსაზრებათა საფუძველზე მიზანშეწონილია

საკანონმდებლო დონეზე გადაისინჯოს და შემცირდეს სარეგისტრაციო მოსაკრებელთა მოქმედი განაკვეთები.

უნდა აღინიშნოს, რომ არანაკლები მნიშვნელობისაა საწარმოთა ლიკვიდაციის პროცესის გამარტივების საკითხი. ამჟამად საქართველოში ფუნქციონირებს რეგისტრირებულ მცირე საწარმოთა მხოლოდ ნახევარი, მათ შორის, ყოველი მესამე – ზარალიანია.

შესამუშავებელია მსს-ის ნებაყოფლობითი ლიკვიდაციის გამარტივებული წესი. იგი შესაძლებელია ითვალისწინებდეს კრედიტორთა მოთხოვნების დაკმაყოფილების პროცედურის (პასუხისმგებლობის დაზღვევის მექანიზმის გამოყენებით), აგრეთვე სალიკვიდაციო ბალანსის გამარტივებას.

ლიკვიდაციის პროცესის გამარტივება საშუალებას მისცემს საწარმოებს სწრაფად და ლეგალურად წავიდნენ ბაზრიდან. ამით მნიშვნელოვნად შემცირდება ფორმალურად არსებული და უმოქმედოდ მყოფი ფირმების რაოდენობა.

საგადასახადო სისტემის მეშვეობით ინვესტიციების მასტიმულირებელი როლის გაზრდის, კეთილსინდისიერად მომუშავე საწარმოთა საგადასახადო ტვირთის შემცირებისა და საგადასახადო შემოსავლების გადიდების მიზნით მიზანშეწონილია შემუშავდეს მსს-თვის ერთიანი საგადასახდო, აღრიცხვისა და ანგარიშგების სისტემის შემოღების წინადადებები. კერძოდ:

– საწარმოთა დაბეგვრა ერთიანი კონსოლიდირებული გადასახადით – საერთო შემოსავლის ან ბრუნვის მოცულობის მიხედვით;

– სახელმწიფო სოციალურ არასაბიუჯეტო ფონდებში ანარიცხების ერთიან გადასახადში მოქცევა;

– მცირე საწარმოებისათვის აღრიცხვისა და ანგარიშგების გამარტივებული წესის დადგენა;

– მცირე საწარმოებისათვის ამორტიზაციის ხელსაყრელი პირობების (განსაკუთრებით დაჩქარებული ნორმების) დადგენა;

– საშემოსავლო გადასახადის ერთიანი შემცირებული განაკვეთების შემოღება;

– საწარმოს მიერ წარმომადგენლობითი ხარჯებისა და რეკლამისათვის გაღებული ხარჯების ლიმიტის გაზრდა.

მსს-ის მხარდაჭერის ღონისძიებათა სისტემაში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს სადაზღვევო სისტემის გამარტივებას. შეღავათიანი პირობებით დაზღვევის მექანიზმის ჩამოყალიბებისა და რეალიზაციისათვის მიზანშეწონილია საკანონმდებლო დონეზე განისაზღვროს შემდეგი საკითხები:

– მსმ-ის სფეროში დაზღვევის განვითარების სტიმულირების ძირითადი მიმართულებები;

-მსს-საგან მიღებული სადაზღვევო შენატანების ნაწილის მსმ-ის განვითარებისა და ხელშეწყობის მიზნით გამოყენების შესაძლებლობანი;

– მსს-ის ურთიერთდაზღვევის საზოგადოებების სამართლებრივი სტატუსი, მათი შექმნის, საქმიანობის, რეორგანიზაციისა და ლიკვიდაციის წესი, წევრთა უფლებები და მოვალეობები, აგრეთვე მართვის სტრუქტურა.

მეწარმეთა მატერიალური და დროის დანახარჯების შემცირების მნიშვნელოვანი რეზერვია მსს-ის საქმიანობის ცალკეულ სახეობათა ლიცენზირების არაუწყებრივი სისტემის დანერგვა.

სამეწარმეო საქმიანობის დარეგულირებას მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს მსს-ის მიმართ მაკონტროლებელი, საზედამხედველო და სამართალდამცავი ორგანოების საქმიანობის მოწესრიგება. ამ მხრივ, როგორც საკანონმდებლო დონეზე, ისე პრაქტიკულადაც უკვე ხორციელდება ღონისძიებები. აღნიშნულ ორგანოთა ურთიერთკოორდინირებული მოქმედების შედეგად უნდა მივაღწიოთ სამეწარმეო საქმიანობისადმი სახელმწიფო კონტროლის ოპტიმიზაციას. მომავალში აუცილებელია შეიქმნას მონაცემთა ერთიანი ბანკი, რომელშიც თავს მოიყრის ხელმისაწვდომი და გამჭვირვალე ინფორმაცია საწარმოებში ჩატარებული შემოწმებების, გამოვლენილი დარღვევების, დაკისრებული საჯარიმო სანქციების, აგრეთვე შემოწმებების განხორციელების გეგმა-გრაფიკების შესახებ.

სახელმწიფოს, მომხმარებელთა და მეწარმეების ინტერესთა რაციონალური შეხამებისა და მსს-ის განვითარების პირობების შექმნის მიზნით საჭიროა მუდმივი მონიტორინგის მოწყობა სამეწარმეო საქმიანობის სხვადასხვა სფეროში და სათანადო მეცნიერულად დასაბუთებული რეკომენდაციების შემუშავება მარეგულირებელ ღონისძიებათა ეფექტიანობის ამაღლებისათვის. მსმ-ში მიმდინარე პროცესები მოითხოვს მუდმივ ანალიზსა და შესწავლას ეკონომიკაში მისი როლისა და საბიუჯეტო შემოსავლებში წვლილის კუთხით.

შესაბამისი ანალიტიკური მასალის საფუძველზე აუცილებელია დროული რეაგირება გარემოსა და ფაქტორების ცვლილებაზე, მსს-ის განვითარებისა და ხელშეწყობის სამთავრობო პოლიტიკის სათანადო კორექტირების მიზნით.

პროგრამის განხორციელების ეფექტიანობა განისაზღვრება მოსალოდნელი სოციალურ-ეკონომიკური შედეგებით. პირველ რიგში ეს არის მოსახლეობის, მათ შორის, ახალგაზრდებისა და სოციალურად დაუცველი ფენების დასაქმების ზრდა სამუშაო ადგილების შექმნით მოქმედ და ახალ საწარმოებში. გათვალისწინებულია საპროგრამო პერიოდში დამატებით 30-35 ათასი ახალი მსს-ს ჩამოყალიბება, რაც წინასწარი საექსპერტო შეფასებით დაასაქმებს 70-80 ათას კაცს. შესაბამისად, მცირე მეწარმეობაში მომუშავეთა საერთო რაოდენობა 2005 წლის დასაწყისისათვის მიაღწევს ეკონომიკაში დასაქმებულთა მთლიანი რაოდენობის 35 პროცენტს.

მთლიან შიდა პროდუქტსა და საბიუჯეტო შემოსავლებში მსს-ის წვლილის ზრდა დაახლოებით 30 პროცენტის ფარგლებში არის მოსალოდნელი.

მხარდაჭერის დასახულ ღონისძიებათა განხორციელებით მიღწეულ უნდა იქნეს კონკურენტული გარემოს მნიშვნელოვანი გაჯანსაღება; ინვესტიციების მოზიდვა ეკონომიკაში, განსაკუთრებით ინოვაციურ და მაღალტექ-ნოლოგიურ სფეროებში; ინტელექტუალური პოტენციალის ჩართვა სამეწარმეო საქმიანობაში.

საწარმოთა გადაადგილების მასშტაბის გაფართოებამ უნდა უზრუნველყოს შიდარესპუბლიკური მიგრაციის დონის შემცირება, შედარებით მსხვილ საწარმოთა ეფექტიანი ფუნქციონირება მსს-ის სუბკონტრაქტული და კოოპერაციული კავშირების დამყარებისა და განვითარების კვალობაზე.

პროგრამულ ღონისძიებათა რეალიზაციამ ხელი უნდა შეუწყოს ნორმალური, ჯანსაღი პარტნიორული ურთიერთობების დამყარებას ხელისუფლების ორგანოებს, მეწარმეებსა და დასაქმებულებს შორის.

თავი I
მცირე და საშუალო საწარმოთა ხელშეწყობა

მუხლი 1. არასაბანკო მცირე სესხები

1. მცირე სესხების არსი

პროგრამის არსია მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრის მიერ საწარმოთა უზრუნველყოფა საკრედიტო რესურსებით საბანკო სისტემასთან შედარებით ხელსაყრელი პირობებით.

2. მცირე სესხების მიზანია:

ა) სახსრების წარმართვა სახელმწიფო სტრუქტურულ-ინვესტიციური პოლიტიკით გათვალისწინებულ პრიორიტეტულ დარგებსა და სფეროებში;

ბ) რეგიონალური განვითარების პროგრამების ფინანსური უზრუნველყოფა ადგილობრივი რესურსების მაქსიმალური გამოყენების, მოსახლეობის დასაქმებისა და სხვა მწვავე სოციალური პრობლემების გადაწყვეტის მიზნით.

3. მოთხოვნები სესხის პრეტენდენტი საწარმოს მიმართ:

ა) რეგისტრირებულია „მეწარმეთა შესახებ" საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად;

ბ) შეესაბამება მცირე საწარმოებისათვის საქართველოს კანონით “მცირე საწარმოთა მხარდაჭერის შესახებ” დადგენილ კრიტერიუმებს;

გ) ბიზნესი განხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე;

დ) საწესდებო კაპიტალის მინიმუმ 75 პროცენტი ეკუთვნის საქართველოს მოქალაქეს ან საქართველოში რეგისტრირებულ იურიდიულ პირს;

ე) არ გააჩნიათ დავალიანება საფინანსო, საგადასახადო ინსტიტუტების მიმართ, რაც დასტურდება შესაბამისი ორგანოების მიერ.

4. სესხის გაცემის პირობები:

ა) მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრის მიერ მცირე სესხები გაიცემა ძირითადი და/ან საბრუნავი კაპიტალის ფორმირებისათვის იმ სამეწარმეო პროექტებისათვის, რომლებიც უზრუნველყოფენ მოწინავე ტექნოლოგიების დანერგვას, საექსპორტო და იმპორტშემცვლელი წარმოების სტიმულირებასა და ახალი სამუშაო ადგილების შექმნას შემდეგ სფეროებში:

ა.ა) სურსათისა და სახალხო მოხმარების სხვა საქონლის წარმოება;

ა.ბ) საწარმოო ტექნიკური დანიშნულების პროდუქციის წარმოება;

ა.გ) მშენებლობა;

ა.დ) სატვირთო გადაზიდვები;

ა.ე) საწარმოო-ტექნიკური და საყოფაცხოვრებო-კომუნალური მომსახურება;

ა.ვ) ტურიზმი და სასტუმრო მეურნეობა;

ა.ზ) ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური მომსახურება;

ა.თ) განათლება;

ა.ი) ვაჭრობა (საიმპორტო ოპერაციების გარდა); ავტომობილების, საყოფაცხოვრებო საქონლისა და პირადი სარგებლობის ნივთების რემონტი.

ბ) სესხი არ გაიცემა შემდეგ საქმიანობებზე:

ბ.ა) მევალე კრედიტორების გასასტუმრებლად ან სესხის დასაფარავად;

ბ.ბ) სარისკო ოპერაციებისათვის, რაც დაკავშირებულია ფიუჩერსულ გარიგებებთან სხვადასხვა საქონელზე;

ბ.გ) შენატანებისათვის არამომგებიან ინვესტიციებში (საქველმოქმედო, რელიგიური და სხვა);

ბ.დ) პირამიდული გაყიდვების პროგრამებში (ქსელური მარკეტინგი) მონაწილეობისათვის;

ბ.ე) აზარტულ-სათამაშო ბიზნესში დაბანდებისათვის;

ბ.ვ) კანონმდებლობით აკრძალული საინვესტიციო საქმიანობისათვის.

5. მცირე სესხის მოცულობა და ვადები:

ა) სესხის მოცულობა განისაზღვრება ათასი ლარიდან 30 ათას ლარამდე.

ბ) სესხის ხანგრძლივობაა მაქსიმუმ 3 წელი;

გ) სესხი გაიცემა კონტრაქტის ხელმოწერიდან 3 თვის განმავლობაში ერთ ან რამდენიმე ტრანშად;

დ) ერთი პროექტისათვის სესხი განმეორებით არ გაიცემა. საწარმოს უფლება არა აქვს ერთი წლის განმავლობაში მოითხოვოს დამატებითი სესხი პროგრამითა და კონტრაქტით გათვალისწინებული პირობების შესასრულებლად.

6. სესხის საპროცენტო განაკვეთი

სესხზე საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრება მცირე საწარმოთა საკოორდინაციო საბჭოს მიერ საკრედიტო რესურსების საბაზრო კონიუნქტურის შესაბამისად.

7. საგარანტიო უზრუნველყოფა

მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი სესხის გაცემის დროს ხელმძღვანელობს საკრედიტო პრაქტიკაში მიღებული სტანდარტებით (ადეკვატური უზრუნველყოფა და სათანადო კრედიტუნარიანობა).

8. განაცხადი სესხის მიღებაზე

სესხის მისაღებად პრეტენდენტმა ცენტრში პირადად უნდა წარმოადგინოს განაცხადი და ცენტრის მიერ მოთხოვნილი ყველა აუცილებელი დოკუმენტაცია არასაბანკო მცირე სესხების გაცემის შესახებ საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროსა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ერთობლივად დადგენილი წესის შესაბამისად.

9. კონტრაქტი სესხის გაცემაზე:

ა) სესხის გაცემაზე დადებითი გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში მსესხებელთან ფორმდება კონტრაქტი. კონტრაქტით განისაზღვრება სესხის მოცულობა და მის დაბრუნებასთან დაკავშირებული ვალდებულებები. კონტრაქტს თან ერთვის სესხის დაბრუნების გრაფიკი;

ბ) საწარმო ვალდებულია ცენტრს ყოველკვარტალურად წარუდგინოს საბუღალტრო ანგარიშები კონტრაქტის შერულების მიმდინარეობის შესახებ. კონტრაქტის მოქმედების პერიოდში ცენტრის მიერ საწარმოს საქმიანობაზე ხორციელდება მონიტორინგი;

გ) მეწარმის მიერ ვალდებულებათა შეუსრულებლობის შემთხვევაში კონტრაქტი ითვალისწინებს საჯარიმო სანქციებს ცენტრის მიერ არასაბანკო მცირე სესხების გაცემის შესახებ საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს მიერ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან ერთად დადგენილი წესის შესაბამისად;

დ) სასესხო ვალდებულებების შეუსრულებლობის შემთხვევაში დგება საგარანტიო უზრუნველყოფის რეალიზაციის საკითხი.

მუხლი 2. ბანკების წინაშე თავდებობა[1]

1. თავდებობის არსი:

ა) ფინანსური ხელშეწყობის მოცემული ფორმის არსი მდგომარეობს იმაში, რომ მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი ბანკების წინაშე თავდებად გამოდის იმ საწარმოების მიმართ, რომლებიც არ აკმაყოფილებენ საკრედიტო დაწესებულებების მოთხოვნებს სამეწარმეო საქმიანობის რისკის და/ან საგარანტიო უზრუნველყოფის კუთხით. ცენტრის სახსრები დაიხარჯება იმ შემთხვევაში, თუ საწარმო ვერ შეასრულებს სესხის დაფარვის ვალდებულებებს;

ბ) თავდებობის მიზანია ხელი შეუწყოს საწარმოებს ისარგებლონ საკრედიტო რესურსებით, აგრეთვე იმას, რომ მსმ-ის სფეროში მოზიდულ იქნეს კომერციული ბანკების სახსრები და გაიზარდოს მათი გამოყენების ეფექტიანობა.

2. მოთხოვნები ცენტრის თავდებობის პრეტენდენტი საწარმოს მიმართ:

ა) ცენტრი თავდებად დაუდგება მხოლოდ იმ საწარმოს, რომელიც აკმაყოფილებს შემდეგ პირობებს:

ა.ა) რეგისტრირებულია „მეწარმეთა შესახებ" საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად;

ა.ბ) შეესაბამება მცირე და საშუალო საწარმოთათვის „მცირე საწარმოთა მხარდაჭერის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილ კრიტერიუმებს;

ა.გ) ბიზნესი განხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე;

ა.დ) საწესდებო კაპიტალის მინიმუმ 75 პროცენტი ეკუთვნის საქართველოს მოქალაქეს ან საქართველოში რეგისტრირებულ იურიდიულ პირს;

ა.ე) არა აქვთ დავალიანება საფინანსო, საგადასახადო ინსტიტუტების მიმართ, რაც დასტურდება შესაბამისი ორგანოების მიერ.

3. თავდებობის პირობები:

ა) თავდებობის პროგრამის განხორციელების დაწყებამდე ცენტრსა და ბანკს შორის ფორმდება თანამშრომლობის მემორანდუმი, რომლითაც განისაზღვრება მსს-თვის

[1] მოცემული პროგრამის მიხედვით ბანკების წინაშე თავდებობა და სუბსიდირება მცირე და საშუალო საწარმოების მიმართ მიზანშეწონილია განახორციელოს სპეციალურად შექმნილმა საფინანსო ინსტიტუტებმა. მათ ჩამოყალიბებამდე აღნიშნული ფუნქციები შესაძლებელია შეასრულოს მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცანტრმა.

თავდებად გამოსვლის და თავდებობის თანხის მართვის ძირითადი პრინციპები და პირობები;

ბ) შესაძლებელია თავდებობის თანხის დეპონირება ბანკის სპეციალურ ანგარიშზე. მისი ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს თავდებობის თანხის 66 პროცენტს;

გ) თავდებად გამოსვლა წარმოებს იმ საწარმოების მიმართ, რომელთა საგარანტიო უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულება მინიმუმ 30 პროცენტით აღემატება მოთხოვნილი სესხის თანხას;

დ) ცენტრის თავდებობა ამოქმედდება მას შემდეგ, რაც ბანკი ამოწურავს საგარანტიო უზრუნველყოფის რეალიზაციის შედეგად თანხების მიღების ყველა შესაძლებლობას. თავდებობა განისაზღვრება ბანკის აუნაზღაურებელი ზარალის მოცულობით;

ე) თავდებობა განხორციელდება იმ საწარმოების მიმართ, რომლებიც უზრუნველყოფენ მოწინავე ტექნოლოგიების დანერგვას, საექსპორტო და იმპორტშემცვლელი წარმოების სტიმულირებას და ახალი სამუშაო ადგილების შექმნას ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების პროგრამებით განსაზღვრულ პრიორიტეტულ დარგებსა და სფეროებში;

ვ) თავდებობა არ განხორციელდება იმ კრედიტებზე, რომლებიც განკუთვნილია შემდეგი მიზნებისათვის:

ვ.ა) მევალე კრედიტორების გასტუმრებისათვის ან სესხის დაფარვისათვის;

ვ.ბ) სარისკო ოპერაციებისათვის, რაც დაკავშირებულია ფიუჩერსულ გარიგებებთან სხვადასხვა საქონელზე;

ვ.გ) შენატანებისათვის არამომგებიან ინვესტიციებში (საქველმოქმედო, რელიგიური და სხვ.);

ვ.დ) პირამიდული გაყიდვების პროგრამებში (ქსელური მარკეტინგი) მონაწილეობისათვის;

ვ.ე) აზარტული-სათამაშო ბიზნესში დაბანდებისათვის;

ვ.ვ) კანონმდებლობით აკრძალული საინვესტიციო საქმიანობისათვის.

4. თავდებობის მოცულობა და ვადები:

ა) ცენტრის თავდებობა არ აღემატება სესხის თანხის 75 პროცენტსა და 40 ათას ლარს;

ბ) თავდებობის ვადა განისაზღვრება არა უმეტეს 3 წლით;

გ) თავდებობის ოდენობა, ხანგრძლივობა და პირობები განისაზღვრება ხელშეკრულებებით, რაც დამოკიდებულია პროექტის პრიორიტეტულობისა და მის განხორციელებასთან დაკავშირებული რისკის ხარისხზე, აგრეთვე, მსესხებლის მიერ საგარანტიო უზრუნველყოფის დონეზე.

5. განაცხადი თავდებობის მიღებაზე

ცენტრს საწარმო ან ბანკი წარუდგენს განაცხადს თავდებად გამოსვლის შესახებ. განაცხადს თან ერთვის ბანკის დასკვნა მსესხებლისათვის გასაცემი სესხის ძირითადი პარამეტრებისა და საგარანტიო უზრუნველყოფის შესახებ.

6. კონტრაქტი თავდებად გამოსვლის შესახებ:

ა) მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი განაცხადის ანალიზისა და შეფასების შედეგად იღებს გადაწყვეტილებას. დადებითი გადაწყვეტილების შემთხვევაში ფორმდება კონტრაქტები ცენტრს, ბანკსა და მსესხებელს შორის. კონტრაქტებით განისაზღვრება მხარეთა ვალდებულებები;

ბ) კონტრაქტის მიხედვით მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი განახორციელებს მონიტორინგს საწარმოს მიერ ვალდებულებების შესრულებაზე. საწარმო ცენტრს ყოველკვარტალურად წარუდგენს საბუღალტრო ანგარიშგებას სესხის გამოყენების მდგომარეობის შესახებ;

გ) მსესხებელი ცენტრს გადაუხდის ერთჯერად გადასახდელს თავდებობის თანხის 2 პროცენტის ოდენობით;

დ) ყოველ ცალკეულ პროექტზე ცენტრსა და ბანკს შორის ფორმდება კონტრაქტი თავდებობის შესახებ, რომლითაც განისაზღვრება ცენტრის თავდებობის მოცულობა, თავდებობის თანხის მართვის, ბანკის მიერ მსესხებლის მხრიდან ვალდებულებების შესრულების შესახებ ინფორმაციის ცენტრში წარმოდგენის, საგარანტიო უზრუნველყოფის რეალიზაციის, თავდებობის ამოქმედების და სხვა პროცედურული საკითხები;

ე) სესხისა და საგარანტიო უზრუნველყოფის მართვის გამო პასუხისმგებლობა ეკისრება ბანკს.

მუხლი 3. საბანკო სესხის საპროცენტო განაკვეთის სუბსიდირება

1. საბანკო სესხის საპროცენტო განაკვეთის სუბსიდირების არსი:

ა) საბანკო სესხის საპროცენტო განაკვეთის სუბსიდირების მიზანია ბანკის კრედიტის საპროცენტო განაკვეთის ნაწილის კომპენსაციით საბანკო სესხები გახადოს ხელმისაწვდომი საწარმოებისათვის;

ბ) საბანკო სესხის საპროცენტო განაკვეთის სუბსიდირება განხორციელდება ქვეყნის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების პროგრამებით განსაზღვრულ პრიორიტეტულ დარგებსა და სფეროებში.

2. მოთხოვნები საბანკო სესხის საპროცენტო განაკვეთის სუბსიდირების პრეტენდენტი საწარმოს მიმართ:

ა) სუბსიდირება განხორციელდება იმ საწარმოთა მიმართ, რომლებიც აკმაყოფილებენ შემდეგ პირობებს:

ა.ა) რეგისტრირებულია „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად;

ა.ბ) შეესაბამება მცირე და საშუალო საწარმოთათვის „მცირე საწარმოთა მხარდაჭერის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილ კრიტერიუმებს;

ა.გ) ბიზნესი განხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე;

ა.დ) საწესდებო კაპიტალის მინიმუმ 75 პროცენტი ეკუთვნის საქართველოს მოქალაქეს ან საქართველოში რეგისტრირებულ იურიდიულ პირს;

ა.ე) არ გააჩნიათ დავალიანება საფინანსო, საგადასახადო ინსტიტუტების მიმართ, რაც დასტურდება შესაბამისი ორგანოების მიერ.

3. სუბსიდირების პირობები

მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრსა და კომერციულ ბანკს (ბანკებს) შორის ფორმდება სუბსიდირების პროგრამის განხორციელებაში თანამშრომლობის ხელშეკრულება.

4. სუბსიდირების მოცულობა და ვადები:

ა) სუბსიდირების ოდენობა ცალკეული სამეწარმეო პროექტებისათვის შეადგენს საბანკო სესხის არა უმეტეს წლიურ 12 პროცენტს. ყველა შემთხვევაში სუბსიდირების მთლიანი წლიური მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს 10 ათას ლარს;

ბ) სუბსიდირების განხორციელების ვადაა მაქსიმუმ 3 წელი.

5. განაცხადი სუბსიდიის მიღებაზე:

ა) განაცხადი სუბსიდირების ფორმით დახმარების მისაღებად მეწარმის მიერ პირადად წარედგინება მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრს. წინასწარი განხილვისათვის მცირე მეწარმე წარმოადგენს ბანკის თანხმობას კრედიტის მიცემის შესახებ ძირითადი პარამეტრების მითითებით;

ბ) სამეწარმეო პროექტის წინასწარი განხილვისა და ექსპერტიზის დროს მოწმდება გაანგარიშების სისწორე და დასაბუთებულობა, ფასდება სუბსიდირების საგადასახადო ეფექტიანობა (ახლად შექმნილი სამუშაო ადგილების რაოდენობა, სოციალური დანიშნულების პროდუქციის წარმოება, ექსპორტისა და იმპორტშემცვლელობის ხარისხი და ა. შ.).

6. კონტრაქტი სუბსიდირების შესახებ:

ა) მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრის მიერ სუბსიდირების განხორციელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ საწარმოსთან ფორმდება კონტრაქტი. კონტრაქტით განისაზღვრება სუბსიდირების მიზანი, ოდენობა, გაცემის პირობები, მოთხოვნები და დარღვევის შემთხვევაში საჯარიმო სანქციები;

ბ) მსესხებლის მიერ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდის შესახებ კომერციული ბანკიდან დასტურის მიღების შემდეგ მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი ყოველკვარტალურად საწარმოს დაუბრუნებს მის მიერ გადახდილი სესხის პროცენტის იმ ნაწილს, რაც კონტრაქტით არის გათვალისწინებული;

გ) მცირე საწრმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი განახორციელებს მონიტორინგს საწარმოს მიერ კონტრაქტის შესრულებაზე. საწარმო ცენტრს ყოველკვარტალურად წარუდგენს ინფორმაციას სუბსიდიერბული სესხის გამოყენების მიზნობრიობის შესახებ;

დ) საწარმოს მიერ სუბსიდირებული სესხის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდის ვალდებულებების არა უმეტეს 2 თვის განმავლობაში შეუსრულებლობის შემდეგ ცენტრს უფლება აქვს შეწყვიტოს სუბსიდირება;

ე) სუბსიდირება მსს-ის მხრიდან არ მოითხოვს დამატებით საგარანტიო უზრუნველყოფას.

მუხლი 4. საინფორმაციო და საკონსულტაციო მომსახურება

1. საინფორმაციო და საკონსულტაციო მომსახურების მიზნები და ამოცანები:

ა) მოცემულ სფეროში პროგრამის მიზანია უზრუნველყოს მსს-ის მხრიდან კონსულტაციებსა და ინფორმაციაზე მწვავე მოთხოვნილების დაკმაყოფილება, რადგან ბიზნესის საწყის ეტაპზე მეწარმეებს მათზე ხელი არ მიუწვდებათ რესურსების შეზღუდულობის გამო;

ბ) მოცემული მიმართულებით მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი წყვეტს ორ ძირითად ამოცანას:

ბ.ა) საწარმოთათვის აუცილებელი კონსულტაციების გაწევა მცირე და საშუალო ბიზნესისადმი მხარდაჭერის პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების და ფორმების შესახებ;

ბ.ბ) საწარმოთა მუშაკების კვალიფიკაციისა და სამეწარმეო კულტურის ამაღლება;

გ) 2002-2004 წლებში მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი ჩამოაყალიბებს რეგიონალურ საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახურების ოფისებს;

დ) რეგიონალური საკონსულტაციო-საინფორმაციო ოფისები განახორციელებენ შემდეგი სახის მომსახურებას:

დ.ა) კონსულტაციები დამწყებ ბიზნესმენთათვის (ზოგადი ინფორმაციის მიწოდება ბიზნესისა და მსს-თვის მხარდაჭერის შესახებ, კონსულტაციები საწარმოს დაფუძნებისა და სხვა საკითხებზე);

დ.ბ) სპეციალური საკონსულტაციო მომსახურება, რომელიც მოიცავს: მენეჯმენტს (სტრატეგია, მართვის სტრუქტურა და სისტემები, სამეწარმეო კულტურა და მართვის სტილი, საინოვაციო და ბიზნეს საქმიანობა, ანალიზი, შეფასება და კონტროლი, ბიზნეს-გეგმების შედგენა, ბუღალტრული აღრიცხვა და ფინანსების მართვა), მარკეტინგსა და გასაღების მენეჯმენტს, მარკეტინგულ სტრატეგიას, საერთაშორისო მარკეტინგს, წარმოების მენეჯმენტს, ადამიანური რესურსების მართვას და სხვ.;

ე) მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი განახორციელებს საქმიანობათა მხარდაჭერას საერთაშორისო საინფორმაციო ქსელებში ჩართვისათვის.

მუხლი 5. კადრების მომზადების, გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლება

1. კადრების მომზადების, გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების ღონისძიებათა მიზანი და განხორციელების ფორმები:

ა) მოცემულ სფეროში პროგრამის მიზანია კვალიფიციური კადრების მომზადება, რათა მათ შესძლონ სამეწარმეო საქმიანობის პროცესში წამოჭრილი ამოცანების გადაწყვეტა.

პროგრამულმა სწავლებამ უნდა მოიცვას ყველა კატეგორიის მუშაკები: დამწყები მეწარმეები, მსს-ის პერსონალი, უმუშევრები და მოსახლეობის სხვა მიზნობრივი ჯგუფები, რომლებიც წარმოადგენენ პოტენციურ მუშახელს მცირე საწარმოებისათვის;

ბ) პროგრამა განხორციელდება მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრის მიერ ბიზნეს სწავლების ფორმით. იგი გულისხმობს მომზადების, გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნობრივი ჯგუფების ჩამოყალიბებასა და ფუნქციონირებას;

გ) ცენტრი შეიმუშავებს მოცემული დარგის მიზნებისადმი ადაპტირებულ სპეციალურ სასწავლო პროგრამებს საქართველოსა და მსოფლიოს წამყვანი უმაღლესი სკოლების სპეციალისტების, სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებისა და ცალკეული ექსპერტების წინადადებების გათვალისწინებით;

დ) ცენტრი განახორციელებს მიზნობრივი ჯგუფების შერჩევას, მათი მოთხოვნების ანალიზსა და შეფასებას, მათ მიმართ სწავლების ადეკვატური ფორმის გამოყენებისათვის;

ე) ცენტრი შეიმუშავებს და გამოიყენებს ბიზნეს-განათლების, გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების სხვადასხვა ფორმებს, როგორიცაა: სემინარები, ტრენინგები, დისტანციური სწავლება, საქმიანი თამაშები, სტაჟირება და ბიზნეს-პრაქტიკა და სხვ;

ვ) ცენტრი შექმნის სათანადო მეთოდურ ბაზას, გამოსცემს მეთოდურ მასალებს, მოაწყობს თემატურ ტელე- და რადიოგადაცემებს, კონფერენციებს, მრგვალ მაგიდებს და ა.შ.;

ზ) პროგრამის ფარგლებში შემუშავდება სასწავლო-საგანმანათლებლო გეგმები შემდეგ საკითხებზე:

ზ.ა) საწარმოთა ჩამოყალიბება და მათი ძირითადი ფორმები;

ზ.ბ) სამეწარმეო და საგადასახადო პოლიტიკა;

ზ.გ) ექსპორტი;

ზ.დ) გამომგონებლობა;

ზ.ე) მსს-ის სუბსიდირება და ფინანსური ხელშეწყობის სხვა ფორმები;

ზ.ვ) საწარმოო პროგრამები და პერსპექტიული დაგეგმვა;

ზ.ზ) საწარმოთა მართვა და ორგანიზაცია;

ზ.თ) პროდუქციის ხარისხი და ტექნიკური კონტროლის სისტემა;

ზ.ი) დაზღვევა;

ზ.კ) საბუღალტრო აღრიცხვა;

ზ.ლ) საწარმოს მონაწილეობა კონკურსებში (ვაჭრობებში) და ა.შ.

თ) პროგრამა განხორციელდება მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრისათვის გამოყოფილი საბიუჯეტო ასიგნებების, აგრეთვე საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან და დონორებიდან მოზიდული სახსრების ხარჯზე.

მუხლი 6. მცირე და საშუალო მეწარმეობის რეგიონალური განვითარება

1. მცირე და საშუალო მეწარმეობის რეგიონალური განვითარების მიზანი და ხელშეწყობის ფორმები:

ა) ამ სფეროში უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს რეგიონების რესურსების მაქსიმალური გამოყენება, სამუშაო ადგილების შექმნა და რიგი ეკონომიკური და სოციალური პრობლემების კომპლექსურად გადაწყვეტა;

ბ) ამ მიმართულებით უნდა გამოიკვეთოს:

ბ.ა) მსმ-ის განვითარებისა და მხარდაჭერის ინფრასტრუქტურის შექმნა;

ბ.ბ) მსს-ის საქმიანობის პრიორიტეტული მიმართულებები;

ბ.გ) მსს-ის საკრედიტო-ფინანსური და ქონებრივი მხარდაჭერის ღონისძიებები;

ბ.დ) მოსახლეობის სოციალურად დაუცველი ფენების, მათ შორის, უმუშევრების, იძულებით გადაადგილებულ პირთა, ახალგაზრდობის სამეწარმეო საქმიანობაში ჩართვა;

გ) ამ მიმართულებით დახმარება გაეწევა იმ მსს-ს, რომლებიც სამეწარმეო საქმიანობას განახორციელებენ მოცემული რეგიონის ტერიტორიაზე;

დ) საწარმოთა ძირითადი საქმიანობის სფეროებია: სამრეწველო პროდუქციის წარმოება, მშენებლობა, მომსახურება, ვაჭრობა და რეგიონალური მნიშვნელობის ტრანსპორტი (ტაქსით მომსახურების გარდა);

ე) მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრის მიერ ფინანსური ხელშეწყობა გაეწევათ იმ საწარმოებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ ამ მიმართულებით გათვალისწინებული ამოცანების შესრულებას;

ვ) რეგიონალური სამეწარმეო პროექტების განხორციელებისას გამოყენებულ იქნება ხელშეწყობის ფორმები და მექანიზმები ამ პროგრამით გათვალისწინებული პრინციპებისა და კრიტერიუმების დაცვით.

მუხლი 7. ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა მცირე და საშუალო მეწარმეობაში ჩართვა

1. პროგრამების არსი და პირობები:

ა) პროგრამის მიზანია ხელი შეუწყოს ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა დასაქმებას და აქედან გამომდინარე მწვავე სოციალური პრობლემების გადაწყვეტას;

ბ) მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი განახორციელებს ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა დასაქმების უზრუნველსაყოფად სამეწარმეო პროექტების დაფინანსებას საბანკო სისტემასთან შედარებით ხელსაყრელი („რბილი“) პირობებით;

გ) გადაწყვეტილება სესხის გაცემის თაობაზე მიიღება საკონკურსო კომისიის წინადადების საფუძველზე, რომლის შემადგენლობაშიც მოწვეულ იქნებიან დაინტერესებული სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები;

დ) მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრის მიერ სესხები გაიცემა იმ საწარმოთათვის, რომლებიც უზრუნველყოფენ ნასესხები თანხის ყოველ 3000 ლარზე, ხოლო გადამმუშავებელ მრეწველობაში 5000 ლარზე ლტოლვილ და იძულებით გადაადგილებულ პირთა დასასაქმებლად არანაკლებ ერთი სამუშაო ადგილის შექმნას. სხვა თანაბარ პირობებში უპირატესობა მიენიჭებათ საწარმოებს, რომლებიც იმყოფებიან ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა საკუთრებაში (ფლობენ საწარმოს არანაკლებ 51 პროცენტს).

2. სესხის მოცულობა, ვადები, საპროცენტო განაკვეთები და უზრუნველყოფა:

ა) სესხის მაქსიმალური ოდენობა შეადგენს 90 ათას ლარს და გაიცემა 3 წლამდე ვადით;

ბ) სესხი გაიცემა ერთჯერადად ან ტრანშებად, სესხის გამოყოფის თაობაზე განაცხადისა და ცენტრსა და მსესხებელს შორის დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად;

გ) სესხის განმეორებითი გაცემა დაუშვებელია, თუმცა საწარმოს უფლება აქვს მოითხოვოს დამატებითი სესხი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად;

დ) სესხის დაფარვა განხორციელდება სასესხო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ეტაპების მიხედვით, რომელიც მოიცავს ძირითად თანხასა და მომსახურების საპროცენტო განაკვეთს;

ე) სესხზე საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრება მცირე საწარმოთა საკოორდინაციო საბჭოს მიერ საკრედიტო რესურსების საბაზრო კონიუნქტურის შესაბამისად;

ვ) სესხის მისაღებად აუცილებელია საგარანტიო უზრუნველყოფა, რომლის ოდენობასაც განსაზღვრავს მცირე საწარმოთა საკოორდინაციო საბჭო;

ზ) მოთხოვნები სესხის მიმღები საწარმოს მიმართ, განაცხადის მიღებისა და დამუშავების წესი, პროცედურა და მონიტორინგი სესხის ხელშეკრულების შესრულებაზე განისაზღვრება მოცემული პროგრამის I თავის პირველი მუხლის პირობების შესაბამისად.

დანართი

თავი II. საქართველოში მცირე და საშუალო საწარმოთა სახელმწიფო მხარდაჭერის 2002-2004 წლების პროგრამის ღონისძიებები

№№ რიგ-ზე	ღონისძიება	დაფინანსება, ათასი ლარი			პასუხისმგებელი შემსრულებლები, შესრულების ვადა
		2002წ.	2003წ.	2004წ.	
1	2	3	4	5	6
I	1. ნორმატიულ-სამართლებრივი ბაზის სრულყოფა კანონში „მცირე საწარმოთა მხარდაჭერის შესახებ“ შესატანი ცვლილებებისა და დამატებების მომზადება, რომლებიც ითვალისწინებენ მსს-ის ცნებებისა და კრიტერიუმების შემოტანასა და დაზუსტებას, მეწარმეთა უფლებების დაცვის დამატებით ღონისძიებებს, საწარმოთა ფინანსური დახმარების ფორმების გაფართოებასა და დაკონკრეტებას.	-	-	-	ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. I კვ. – 2002 წ.
	2. საწარმოთა რეგისტრაციისა და ლიკვიდაციის პროცედურის გამარტივებისა და გაიაფების წინადადებების მომზადება.	-	-	-	იუსტიციის სამინისტრო, ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო, მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2002წ.
	3. საგადასახადო სისტემის მასტიმულირებელი როლის გასაძლიერებლად წინადადების მომზადება (საგადასახადო სისტემის კომპლექსური რეფორმის ფარგლებში).	-	-	-	ფინანსთა სამინისტრო; ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო. III კვ. – 2002წ.
	4. პროდუქციის სერტიფიცირების პროცედურის გამარტივების წინადადებების მომზადება.	-	-	-	საქსტანდარტი; იუსტიციის სამინისტრო; დაინტერესებული სამინისტროები და უწყებები. 2002წ.
	5. კანონპროექტის მომზადება „რეგიონალური ეკონომიკური განვითარებისათვის მხარდაჭერის გაძლიერების შესახებ“	-	-	-	ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო. 2003წ.
II	მსს-ის მხარდაჭერის სამეცნიერო _მეთოდური, სტატისტიკური და ანალიტიკური უზრუნველყოფა. 1. მონიტორინგი მსმ-ის განვითარების ხელისშემშლელი ადმინისტრაციული	-	-	-	ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო; დაინტერესებული სამინისტროები და უწყებები; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი.

	და ეკონომიკური ფაქტორების მდგომარეობაზე. 2. სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოთა ჩატარება სამეწარმეო გარემოს სრულყოფისა და საწარმოთა მხარდაჭერის ღონისძიებათა ეფექტიანობის შესწავლის მიზნით. 3. მსს-ის საქმიანობის სტატისტიკური აღრიცხვის სრულყოფის ღონისძიებების შემუშავება	- -	- -	- -	სისტემატურად ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო; დაინტერესებული სამინისტროები და უწყებები; სამეცნიერო-კვლევითი ორგანიზაციები; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. სისტემატურად სტატისტიკის სახელმწ. დეპარტამენტი. IVკვ. – 2002წ.
III	მსს-ის ფინანსურ-ინვესტიციური მხარდაჭერის გაძლიერება. 1. მცირე სესხების გაცემის წესის დადგენა 2. საწარმოთა განვითარების პროექტების ფინანსური ხელშეწყობა მცირე სესხების გაცემის მეშვეობით. 3. თავდებობა კომერციული ბანკების წინაშე. 4. საკრედიტო თავდებობის ცენტრალური ფონდისა და რეგიონალური ფონდების ჩამოყალიბება და მათი კაპიტალით უზრუნველყოფა საბიუჯეტო და საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან და დონორებიდან მიზიდული სახსრების ხარჯზე.	- 160.0 - -	- - - -	- - - -	ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო, ფინანსთა სამინისტრო. II კვ. 2002 წ. მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2002-2004წწ. მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2002წ. ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო; ფინანსთა სამინისტრო; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2003-2004 წწ. განმავლობაში
	5. საწარმოთა ფინანსური მხარდაჭერა საბანკო კრედიტის საპროცენტო განაკვეთის სუბსიდირების მეშვეობით. 6. დამწყები მსს-ის პროექტების, აგრეთვე მაღალი რისკის მქონე პროექტების დასაფინანსებლად სუბვენციების (პრემიალური გრანტების) გაცემა საკონკურსო საწყისებზე.	- -	- -	- -	მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი 2002წ. ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო; ფინანსთა სამინისტრო; სხვა დაინტერესებული სამინისტროები და უწყებები; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი 2004 წ.

	7. საწარმოთა სალიზინგო მომსახურების კომპანიის ჩამოყალიბება იტალიის მხარესთან ერთად	1000.0	-	-	ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2002წ.
	8. წინადადებების მომზადება ბიზნეს-ინკუბატორების ჩამოყალიბებისა და ფუნქციონირებისათვის. 9. მონიტორინგი მიმდინარე საინვესტიციო პროექტების (1997-1998 წლებში გაფორმებული საინვესტიციო ხელშეკრულებების) განხორციელებაზე	- -	- -	- -	მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2002-2003 წწ. განმავლობაში მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. სისტემატურად
IV.	მსს-ის ინფორმაციული და საკონსულტაციო მომსახურების სისტემის განვითარება. 1. მსმ-ის ინფორმაციული მხარდაჭერის ერთიანი პროგრამულ-ტექნოლოგიური სისტემის ჩამოყალიბება. 2. ინფორმაციული მასივის შექმნა ბიზნეს-განათლების სისტემის ფუნქციონირებისათვის. 3. საინფორმაციო-საკონსულტაციო კომპანიების ერთიანი რეესტრის წარმოება	- - -	- - -	- - -	მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი; დაინტერესებული სამინისტროები და უწყებები. 2003-2004 წწ. მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2004 წ. მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. სისტემატურად
	4. მონაცემთა ბანკის შექმნა მოწყობილობათა ლიზინგისა და ფრანშეიზინგის შესახებ. 5. ფინანსური ხელშეწყობა საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახურების განვითარებისათვის. 6. მხარდაჭერა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებისადმი მსმ-ის განვითარებისა და სახელმწიფო მხარდაჭერის ღონისძიებათა სრულად გაშუქებისა და საჯაროობის უზრუნველყოფის მიზნით (კონკურსის წესით).	- - -	- - -	- - -	ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო; დაინტერესებული სამინისტროები და უწყებები. 2002-2004 წწ. განმავლობაში მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2002-2004 წწ. განმავლობაში მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2002-2004 წწ. განმავლობაში

	7. წელიწდეულის (ბროშურა, გაზეთი ან სხვა) გამოცემა „მცირე და საშუალო მეწარმეობა საქართველოში“. 8. მსმ-ის მართვისა და რეგულირების საკითხებზე საინფორმაციო-საცნობარო მეთოდური მასალების მომზადება, გამოცემა და გავრცელება	3.0 5.0	- -	- -	მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2002-2004 წწ. განმავლობაში მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. სისტემატურად
	9. კონკურსის ჩატარება „წლის საუკეთესო მცირე და საშუალო მეწარმის“ გამოსავლენად. 10. სემინარის მოწყობა სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელი მუშაკებისათვის თემაზე: „მცირე და საშუალო სამეწარმეო საქმინაობის სტრატეგია“. 11. მეწარმეთა ფორუმის მოწყობა	2.0 5.0 5.0	- - -	- - -	ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. IV კვ. – 2003-2004წწ. გაეროს ევროპის ეკონომიკური კომისია; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2002-2003 წწ. ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი; დაინტერესებული სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციები IV კვ. – 2002-2004წწ.
V.	მხარდაჭერა მსს-ის პროდუქციის ექსპორტის გაზრდისა და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარებისათვის. 1. მსს-ის ექსპორტის მხარდაჭერის პროგრამის შემუშავება. 2. მსს-ის საექსპორტო შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის მოპოვებისა და გადაცემის სისტემის ჩამოყალიბება და განვითარება.	- -	- -	- -	ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო. I კვ. – 2002 წ. ექსპორტის ხელშეწყობის სააგენტო; ტექინფორმი. IV კვ. – 2002 წ.
	3. ფინანსური მხარდაჭერა მსს-თვის ადგილობრივ და საერთაშორისო გამოფენებში, ბაზრობებში და სხვ ღონისძიებებში მონაწილეობის მისაღებად.	-	-	-	ექსპორტის ხელშეწყობის სააგენტო; სავაჭრო-სამრეწველო პალატა; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი.

	4. მსს-თვის საინფორმაციო და ორგანიზაციული მხარდაჭერა საერთაშორისო დონეზე საწარმოო კოოპერაციის განვითარების საქმეში.	-	-	-	სისტემატურად ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო; სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრო; სხვა დაინტერესებული სამინისტორები და უწყებები; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. სისტემატურად
VI.	დასაქმების დონის ამაღლების ღონისძიებანი. 1. წინადადებების მომზადება შრომის კანონმდებლობაში ცვლილებების შესატანად მუშაკთა შრომით მოწყობასთან დაკავშირებული ადმინისტრაციული ბარიერებისა და გადასახადების შეზღუდვის მიმართულებით. 2. მსს-ის მიერ სამუშაო ადგილების შექმნის მიზნით დასაქმების სახელმწიფო პროგრამების განხორციელება	- *	- *	- *	შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო. I კვ. - 2003 წ. შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო. II კვ. - 2002 წ.
VII.	მსმ-ის სფეროს კადრების მომზადების სისტემა. 1. მცირე და საშუალო მეწარმეთა კვალიფიკაციის ამაღლების პროგრამების შემუშავება და განხორციელება სამეწარმეო საქმინობის ძირითადი მიმართულების მიხედვით. 2. საშუალო სკოლების სასწავლო პროგრამებში სპეციალური საგნის შემოღება ეკონომიკისა საერთოდ და მათ შორის, მეწარმეობის ზოგადი საფუძვლების შესახებ.	- -	- -	- -	მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. პერიოდულად 2002-2004 წწ. განმავლობაში განათლების სამინისტრო; ფინანსთა სამინისტრო; ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო. IV კვ. – 2003 წ.
VIII.	მსმ-ის რეგიონალური განვითარება. რეგიონების განვითარების შესახებ სამთავრობო გადაწყვეტილებებით გათვალისწინებული ღონისძიებების უპირატესი ფინანსური ხელშეწყობა პროგრამით დადგენილი ფორმებითა და პირობებით.	-	-	-	დაინტერესებული სამინისტროები და უწყებები; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2002-2004წწ.
IX	ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა მცირე და საშუალო მეწარმეობაში ჩართვა 1. ცხინვალის რეგიონში და ამავე რეგიონიდან დევნილთა მცირე მეწარმეობის განვითარების ფინანსური ხელშეწყობის პროგრამის შემუშავება და	20.0	-	-	მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი.

	განხორციელება. 2. აფხაზეთიდან ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის მცირე მეწარმეობის განვითარების ფინანსური ხელშეწყობის პროგრამის შემუშავება და განხორციელება.	 150.0	 -	 -	2002 წ. აფხაზეთის მინისტრთა საბჭო. 2002 წ. აფხაზეთის მინისტრთა საბჭო; მცირე საწარმოთა განვითარებისა და ხელშეწყობის ცენტრი. 2003-2004 წწ.
X	მსმ-ის საერთაშორისო პროგრამები¨ 1. პროექტი-წინადადება ახალგაზრდა მეწარმეების საკითხთა სააგენტოს შექმნის შესახებ.	 -	 -	 -	 გაეროს ევროპის ეკონომიკური კომისია 2002-2003 წწ.
	2. ამერიკის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს პროგრამები: – მიკრო საწარმოთა ფინანსური პროგრამა („გადაარჩინე ბავშვები“); – მიკრო საფინანსო საქმიანობის პროგრამა; – საქართველოს საკრედიტო სისტემის განვითარება; – მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური პროგრამა; – მხარდაჭერა დამატებული ღირებულების შემქმნელი საწარმოებისადმი (კონკურსის წესით). 1. ფონდი „ღია საზოგადოება – საქართველოს“ პროგრამები: – მხარდაჭერა მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშემწყობი ორგანიზაციებისადმი (საკონსულტაციო და ინფორმაციული მომსახურება, კონკურსის წესით);	 - - - - - - -	 - - - - - - -	 - - - - - - -	 არასამთავრობო ორგანიზაცია „კონსტანტა“. 2002 წ. საერთაშორისო თანამეგობრობის დახმარების ფონდი (FINCA) 2002 წ. ACDI/VOCA 2003 წ. შორბანკი 2002 წ. 2002-2007 წწ. 2002-2004 წწ. განმავლობაში

– ელექტრონული ბიზნესის განვითარება (კონკურსის წესით);	-	-	-	2002-2004 წწ. განმავლობაში
– მოწინავე ქვეყნების გამოცდილების შესწავლა (კონკურსის წესით);	-	-	-	2002-2004 წწ. განმავლობაში
– მცირე სესხები საგამომცემლო საქმიანობისათვის (კონკურსის წესით შერჩეული კომერციული ბანკის მეშვეობით).	-	-	-	2002-2004 წწ. განმავლობაში

* - სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დასაქმების ფონდისათვის გამოყოფილი სახსრების ხარჯზე.
** - პროგრამებს საერთაშორისო ორგანიზაციები განახორციელებენ დამოუკიდებლად, საკუთარი დაფინანსების ხარჯზე.